

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 3 sierpnia 2023 r.
ZPS.I.431.26.2023.AS

**Pan
Adam Krupa
Burmistrz Głubczyc
ul. Niepodległości 14
48-100 Głubczyce**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 12, 15, 26 i 29 maja 2023 r. w Gminie Głubczyce przeprowadzona została kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)¹ oraz wybranych aktów wykonawczych. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli.

Realizację zadań gminy Głubczyce w kontrolowanym zakresie ocenia się **negatywnie**.

Z ustaleń kontroli wynika, że:

1. Opracowano i realizowano gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w który jest załącznikiem do Uchwały nr XX VI/264/21 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jednakże w stosunku do tego programu stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie 1.
2. Utworzono i funkcjonuje gminny Zespół Interdyscyplinarny, jednakże w zakresie jego funkcjonowania stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach 2 do 5.

¹ Nazywana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”.

3. Prowadzono poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, jednakże stwierdzono w realizacji tego zadania nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”), w punktach od 6 do 43 oraz uchybienia wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone uchybienia”).
4. Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie zapewnia się miejsce w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu lub w Opolu.

I. Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Nie dostosowano gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, który jest załącznikiem do Uchwały nr XX VI/264/21 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie do standardów wyznaczonych przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, tj. m. in.:
 - 1) zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, jednakże opiera się ona jedynie na danych liczbowych z lat 2017-2022, tj.:
 - a) opublikowanych przez Komendę Główną Policji, które dotyczą cyt.:
 - *liczby osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie w Polsce;*
 - *liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w Polsce;*
 - b) uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Głubczycach, które dotyczą cyt.:
 - *liczby interwencji domowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Głubczyce;*
 - *liczby postępowań przygotowawczych wszczętych w Gminie Głubczyce z art. 207 kk;*
 - c) uzyskanych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Głubczycach i Ośrodka Pomocy Społecznej w Głubczycach, które dotyczą cyt.:
 - *liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w Gminie Głubczyce;*
 - *liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Gminie Głubczyce – na podstawie prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”;*

- *liczby osób stosujących przemoc w rodzinie w Gminie Głubczyce – na podstawie prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”;*
- *liczby rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;*
- *liczby osób objętych pomocą psychologiczną przez OPS w Głubczycach,*

a tym samym zakres diagnozy jest minimalny i nie uwzględnia innych istotnych obszarów i zagadnień dotyczących problematyki przemocy w rodzinie na terenie gminy;

- 2) przedstawia działania do realizacji, jednakże nie przedstawia szczegółowego harmonogramu realizacji poszczególnych działań;
- 3) przedstawia źródła finansowania programu, jednak nie wskazuje zaplanowanych nakładów finansowych na realizację programu w poszczególnych latach jego obowiązywania;
- 4) nie zawiera wskaźników, na podstawie których można zmierzyć, czy realizowane w gminie zadania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przynoszą pozytywne skutki;
- 5) nie zawiera wzoru sprawozdania z realizacji programu.

Powyższe nieprawidłowości powodują, że gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie nie jest skutecznym narzędziem pozwalającym na osiągnięcie zaplanowanych celów, dostosowanym do specyfiki problemu przemocy w rodzinie występującej na terenie gminy.

2. Nie dostosowano Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego, który jest załącznikiem do Uchwały NR XII/147/19 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 17 września 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Głubczyce oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, do obowiązujących przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, poprzez zawarcie w nim zapisów, które są niezgodne i stanowią naruszenie obowiązujących przepisów prawa lub zostały powtórzone i zmodyfikowane.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w oparciu o regulamin, w którym znajdują się zapisy niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub zostały zmodyfikowane może skutkować realizowaniem zadań niezgodnie z zasadami

określonymi w aktach prawnych powszechnie obowiązujących, a tym samym niewłaściwego udzielania pomocy osobom i rodzinom objętym procedurą „Niebieskie Karty”.

3. Nie zachowano terminu posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, o którym mowa w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Organizacja posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z odstępem czasowym przekraczającym trzy miesiące stanowi naruszenie art. 9a ust. 1 i 2 tej ustawy.

4. Nierzetelnie sporządzano protokoły z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego przez co nie zawierają one wszystkich niezbędnych informacji dotyczących realizacji zadań przez Zespół, określonych w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego bez dokładnego wskazywania tematów i problemów omawianych na posiedzeniu przez członków Zespołu skutkuje niemożnością ustalenia, czy Zespół właściwie realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Żaden z protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego nie jest podpisany przez wszystkie osoby uczestniczące w tym spotkaniu, a tym samym osoby te nie znają treści zapisanych w tych protokołach i nie mają wpływu na to co zostało w nich zapisane.

Nie zapoznanie z treścią protokołu sporządzonego z posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego wszystkich uczestników tego spotkania powoduje to, że osoby te, nie miały wpływu na to, co zostało zapisane w tym protokole, a tym samym nie mogły wnieść ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe może skutkować również tym, że osoba sporządzająca taki protokół może w sposób niewłaściwy – odbiegający do stanu faktycznego, opisać przebieg tego spotkania.

6. Nierzetelnie wypełniano formularz „Niebieska Karta – A” przez co nie zawierał on ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

Nie wypełnianie wszystkich części formularza „Niebieska Karta – A” i nie zapisanie w nim wszystkich ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie narusza przepisy związane z dokumentowaniem działań wynikających z § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”², a ponadto może spowodować opóźnienie w podejmowaniu

² (Dz. U z 2021 r. Nr 209, poz. 1245), nazwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”

działań adekwatnych do sytuacji panującej w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

7. Sporządzano powtórnie formularz „Niebieska Karta – A” w sprawie zdarzenia, z którego taki formularz został już wcześniej sporządzony, co jest niezgodne z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.
Zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” *jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez przedstawiciela podmiotu, o którym mowa w art. 9d ust. 2 ustawy, zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, a tym samym powtórne sporządzenie formularza „Niebieska Karta – A” w sprawie zdarzenia, z którego taki formularz został już wcześniej sporządzony jest niewłaściwe i może prowadzić do przekłamywania danych dotyczących ilości sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”, które są zbierane i następnie wykorzystywane do przygotowywania różnego rodzaju analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. Ponadto w przypadku sporządzenia kolejnego formularza „Niebieska Karta – A”, w którym dokumentowane jest to samo zdarzenie, co we wcześniejszym formularzu, może to skutkować wprowadzeniem w błąd członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grupy roboczej i podejmowaniem nieadekwatnych działań do sytuacji panującej w rodzinie objętej już procedurą „Niebieskie Karty”.*
8. Nie dokumentowano przekazania formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie po wypełnieniu z nią formularza „Niebieska Karta – A” – stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 tego rozporządzenia.
Brak adnotacji bądź dokumentu potwierdzającego przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” może wskazywać na to, że nie wręczono go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Oznaczałoby to, że osoba ta nie została odpowiednio poinformowana o sytuacji, w której się znalazła i jakie będą podejmowane dalsze działania. Formularz „Niebieska Karta – B” stanowi ważny element procedury, gdyż informacje w nim zawarte są podstawowym, usystematyzowanym, źródłem wiedzy o prawach osoby doznającej przemocy, dlatego też wręczenie go osobie, co do której

istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie powinno zostać udokumentowane, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

9. Nie przekazywano formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie – bezpośrednio po wypełnieniu z nią formularza „Niebieska Karta – A”, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 tego rozporządzenia.

Nieprzekazanie formularza „Niebieska Karta – B” bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” narusza § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, a ponadto oznacza, że osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie bezpośrednio po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” nie została odpowiednio poinformowana o sytuacji, w której się znalazła i jakie będą podejmowane dalsze działania w jej sprawie. Dalsze wyjaśnienia jak w punkcie 8.

10. Nie zachowano 7 – dniowego terminu przekazania wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego, określonego w § 7 ust 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niezachowanie 7 – dniowego terminu, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” wydłuża czas przekazania go członkom grupy roboczej, a tym samym może prowadzić do opóźnień w udzieleniu pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

11. Nie zachowano 3 – dniowego terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego pozostałym członkom Zespołu/ grupy roboczej, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niezachowanie 3 – dniowego terminu, o którym mowa § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” może prowadzić do opóźnień w udzieleniu natychmiastowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie.

12. Nie dostosowano składu grupy roboczej do sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z art. 9a ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Niedostosowanie składu osobowego grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty” może utrudnić udzielenie kompleksowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest

dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie. Ponadto brak zaangażowania w prace grupy roboczej wszystkich wymienionych w ustawie grup specjalistów utrudnia realizację podstawowej zasady pracy z rodziną doznającą przemocy – zasady interdyscyplinarności.

13. Nie podjęto działań wobec dzieci, które wychowywane są w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 5 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niepodejmowanie działań wobec dzieci, które wychowywane są w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” może skutkować zebraniem niewystarczających informacji o rodzinie, a tym samym błędną analizą sytuacji rodziny, co z kolei może prowadzić do podejmowania nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy. Takie postępowanie może skutkować nieudokumentowaniem istotnych faktów dla sprawy, na podstawie których członkowie grupy roboczej podejmują decyzję o dalszych działaniach. Należy również pamiętać, że rodzina, w której dochodzi do przemocy, nawet w sytuacji, gdy dane dzieci bezpośrednio jej nie doznają, nie stwarza korzystnych warunków życia dla dzieci, a tym samym w takich przypadkach każde dziecko wychowywane w rodzinie objętej tą procedurą musi być traktowane jako doznające przemocy. Brak odpowiedniego działania stanowi naruszenie § 5 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

14. Nie podjęto działań w stosunku do wszystkich osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, które zostały wymienione w formularzu „Niebieska Karta – A”, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Procedura „Niebieskie Karty” precyzyjnie wskazuje, jakie czynności należy podejmować w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, a które zostały wymienione w formularzu „Niebieska Karta – A”. Niepodejmowanie czynności wobec tych osób, może skutkować zebraniem niewystarczających informacji o rodzinie, a tym samym błędną analizą sytuacji rodziny, co z kolei może prowadzić do podejmowania nieskutecznych działań zmierzających do ustania przemocy w rodzinie. Takie postępowanie może skutkować także niedokumentowaniem istotnych faktów dla sprawy, na podstawie których członkowie grupy roboczej podejmują decyzję o dalszych działaniach. Ponadto osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie powinna mieć możliwość spotkania się we własnej sprawie z członkami grupy roboczej i mieć wpływ na podejmowane

przez tą grupę ustalenia, w innym przypadku może powodować u niej poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.

15. Organizowano pierwsze spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jak również z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nie wcześniej niż po 20 dniach od dnia wpłynięcia formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego, a tym samym realizacja zadań wynikających z art. 9b ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest niewłaściwa oraz niezgodna z § 3 ust. 2 Regulaminu zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Głubczyce.

Organizowanie pierwszego spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jak również z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nie wcześniej niż po 20 dniach od dnia wpłynięcia formularza „Niebieska Karta – A” do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego jest niezgodne z § 3 ust. 2 Regulaminu zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Głubczyce. Ponadto może prowadzić do znaczonego opóźnienia w podjęciu właściwych działań wobec rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty” mających na celu poprawę sytuacji tej rodziny oraz udzielenia jej niezbędnej pomocy.

16. Przyjmowano od osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, dokument o nazwie cyt.: *Oświadczenie złożone na wniosek strony (art. 75 § 2 kpa)*, który zawiera zapisy o treści cyt.: *Pouczony o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 § 1, § 2 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – za zeznanie lub zatajenie prawdy. Oświadczam co następuje (...)*, co narusza § 4 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz jest niezgodne z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Niniejsza praktyka jest niedopuszczalna i nie znajduje uzasadnienia w żadnym z aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto stanowi naruszenie § 4 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, w którym mowa o konieczności zapewnienia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie warunków gwarantujących swobodę wypowiedzi. Ponadto zobowiązanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie do wypełnienia i podpisania dokumentu może skutkować wprowadzeniem czynników stresogennych

i brakiem nawiązania prawidłowych relacji z tą osobą. W żadnym przypadku nie należy do niczego zobowiązywać ofiary przemocy w rodzinie i nakazywać jej podpisywanie jakichkolwiek dokumentów.

17. Wypełniano formularz „Niebieska Karta – C” przez pracownika socjalnego z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie na posiedzeniu grupy roboczej, tylko podczas wizyty tej osoby w ośrodku pomocy społecznej lub podczas wizyty pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania tej osoby, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.
Niewypełnienie formularza „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu grupy roboczej tylko jednoosobowo przez pracownika socjalnego podczas wizyty tej osoby w ośrodku pomocy społecznej lub podczas wizyty pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania tej osoby, powoduje brak zaangażowania innych specjalistów włączonych do pracy grupy roboczej w pomoc osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie poprzez wspólne ustalenie indywidualnego planu pomocy, a to w konsekwencji może doprowadzić do podejmowania przez tą grupę nieadekwatnych działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osoby doznającej przemocy w rodzinie i jej rodziny.
18. Nie stawianie się członków grupy roboczej na zorganizowane posiedzenie grupy roboczej, podczas którego organizowane było spotkanie z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, co stanowi naruszenie § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.
Zgodnie z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, a tym samym do ich obowiązków należy udział w spotkaniach grupy roboczej stosownie do § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że przedstawiciele poszczególnych służb włączeni do pracy w danej grupie roboczej właśnie na posiedzeniach tej grupy powinni wymieniać się informacjami w sprawie ustaleń dotyczących rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty” oraz przekazywać informacje o podejmowanych działaniach i wykonywanych zadaniach pozostałym członkom, a na ich podstawie cała grupa właśnie na takim posiedzeniu podejmuje decyzje, co do dalszych działań i ewentualnym modyfikowaniu planu pomocy rodzinie.
Nieobecność chociażby jednego członka grupy roboczej na posiedzeniach tej

grupy może zaburzyć właściwą realizację zadań przez tę grupę w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”.

19. Wypełniano formularz „Niebieska Karta – C” przez pracownika socjalnego z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na posiedzeniu grupy roboczej, w której uczestniczył jedynie pracownik socjalny – nie uczestniczyli pozostali członkowie grupy roboczej, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – C” jednoosobowo przez pracownika socjalnego, z osobą co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i może skutkować niewłaściwą analizą sytuacji rodziny oraz nieodpowiednim opracowaniem indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, a to w konsekwencji może prowadzić do podejmowania przez grupę roboczą nieadekwatnych i niewłaściwych działań mającej na celu poprawę sytuacji życiowej tej osoby i jej rodziny.

20. Niewłaściwie wypełniano formularz „Niebieska Karta – D” z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, tj. nie przez członków grupy roboczej tylko jednoosobowo przez funkcjonariusza Policji, podczas jego wizyty w miejscu zamieszkania tej osoby, co jest niezgodne z § 8 ust. 6 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Stosownie do § 8 ust. 6 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – D” tylko jednoosobowo przez funkcjonariusza Policji prowadzi do braku zaangażowania innych członków grupy roboczej do pracy z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, tj. osoba ta nie jest skonfrontowana z koniecznością wzięcia odpowiedzialności za swoje działania przed wszystkimi członkami grupy roboczej, a poszczególni członkowie tej grupy nie mają możliwości przedstawienia skutków stosowania przemocy w rodzinie. Również osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie zostaje pozbawiona możliwości uzyskania ważnych informacji od poszczególnych członków grupy roboczej, które mogą wpłynąć na zmianę jej zachowania, a w konsekwencji do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie. Ponadto osoba ta zostaje zobowiązana do zmiany

swojego zachowania jedynie przez jednego członka grupy roboczej, a nie przez wszystkich członków grupy, co ma znaczący wpływ w pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

21. Nierzetelnie wypełniano formularz „Niebieska Karta – D”, przez co nie zawierał on ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie; działań podjętych w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie oraz zobowiązań jakie podjęła ta osoba.

Nierzetelne wypełnianie formularza „Niebieska Karta – D” powoduje, że w przedmiotowym formularzu brak jest odnotowanych ważnych informacji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie oraz działań jakie podjęła grupa robocza w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, a także zobowiązań jakie podjęła ta osoba, a tym samym może wskazywać, że grupa robocza nie podjęła w stosunku do tej osoby żadnych działań, które miałyby ją zobligować do zaprzestania stosowania przemocy i nie zobowiązała tej osoby do podjęcia pracy nad swoim zachowaniem. Ponadto nierzetelne wypełnianie formularza „Niebieska Karta – D” może skutkować brakiem możliwości zgromadzenia wiarygodnego materiału dowodowego, co może utrudnić dalsze postępowanie w celu rozwiązania problemu przemocy w tej rodzinie.

22. Nie dokumentowano ustaleń i realizowanych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawiciela GKRPA oraz oświaty – członków grupy roboczej, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niedokumentowanie realizacji czynności może wskazywać na to, że zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” nie są realizowane, co z kolei może skutkować brakiem właściwej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i jej rodziny, a tym samym niemożnością rzetelnego opracowania indywidualnego planu pomocy. Ponadto pozbawia tą osobę kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała, w przypadku kiedy do takiego zdarzenia dochodzi. Nieudzielenie odpowiedniej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, która zwróciła się o pomoc wywołać może również syndrom wyuczonej bezradności, co spowoduje, że w sytuacji wystąpienia kolejnego zdarzenia, nie poinformuje o tym żadnej instytucji, będąc przekonaną, że jest to bezcelowe i nieskuteczne działanie. Zaniechanie powyższych działań przez przedstawiciela GKRPA oraz oświaty może prowadzić do zagrożenia zdrowia

i życia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz członków jej rodziny. Ponadto nieudzielenie kompleksowej pomocy ofierze przemocy w rodzinie spowodować może u sprawcy tej przemocy poczucie bezkarności, mogące doprowadzić do eskalacji działań przemocowych.

23. Zapraszano osobę, co o której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej przez jednego członka grupy roboczej – pracownika socjalnego, co narusza § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Podkreślić należy, że § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” w sposób jednoznaczny wskazuje sposób zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu to członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej. Działanie takie ma pokazać osobie, do której jest kierowane, że występującym w jej rodzinie problemem przemocy zajmą się odpowiednie służby, posiadające stosowne kwalifikacje do podejmowania odpowiednich działań w tym zakresie. Tym samym osoba zapraszana otrzymuje jasną informację, że nie jest osamotniona w zaistniałej sytuacji i pomoc jej zostanie zaoferowana przez kompetentne instytucje.

24. Nie zapraszano powtórnie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w przypadku, kiedy osoba ta nie stawiała się na pierwsze zaproszenie, co jest niezgodne z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej wynika wprost z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Podczas tego spotkania i w obecności tej osoby dokonuje się analizy sytuacji rodziny i wypełnia się formularz „Niebieska Karta – C”, stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieska Karta”. Dlatego też należy dążyć do tego, żeby osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie zgłosiła się na zaproszenie. Niezapraszanie tej osoby na kolejne spotkanie Zespołu/ grupy roboczej, w sytuacji kiedy nie stawiała się na pierwsze zaproszenie uniemożliwia tej osobie przedstawienie swojej sprawy przedstawicielom różnych instytucji, które mają udzielić jej pomocy w związku z występującą przemocą w rodzinie. Ponadto niezapraszanie tych osób na

spotkanie pozbawia je także wiedzy i możliwości na podejmowane przez grupę ustalenia, a członkowie grupy pozbawiają się źródła bieżących informacji na temat sytuacji rodziny objętej procedurą, co z kolei może powodować u osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.

25. Nie dostosowano indywidualnych planów pomocy dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, i ich rodziny, do sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 16 ust. 1 pkt 4 i 16 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niedostosowanie indywidualnych planów pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, które są lakoniczne i nie zawierają szczegółowych zadań dla wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego zajmującego się daną rodziną/ grupy roboczej może doprowadzić do podejmowania przez ten Zespół/ grupę roboczą nieadekwatnych działań, które mają na celu udzielenie odpowiedniej oraz kompleksowej pomocy rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, a tym samym realizacja zadań przez Zespół/ grupę roboczą będzie niezgodna z obowiązującymi przepisami ustawy i rozporządzenia.

26. Wysyłano pocztą osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie *plan pomocy rodzinie*, w sytuacji kiedy osoba ta, pomimo zaproszenia, nie uczestniczyła w spotkaniu z grupą roboczą, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz § 16 ust. 1 pkt 4 i § 16 ust. 2 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” na posiedzeniu członkowie zespołu lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta -C”, a zatem opracowują indywidualny plan pomocy zawarty w przedmiotowym formularzu przy czynnym udziale osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stosownie do § 16 ust. 1 pkt 4 i § 16 ust. 2 tego rozporządzenia. Niedopuszczalne jest zatem wysłanie pocztą osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie planu pomocy, w którym ujęte są działania jakie ma ta osoba podjąć bez wcześniejszej konsultacji z tą osobą, bowiem może ona poczuć się traktowana przedmiotowo przez członków grupy roboczej, a bezwzględnie należy pamiętać, że jest ona podmiotem całej tej procedury.

27. Nie wzywano powtórnie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na kolejne spotkanie z grupą roboczą, w przypadku kiedy osoba ta nie stawiała się na pierwsze wezwanie, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Wzywanie przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej wynika wprost z § 17 ust. 1 rozporządzenia. Podczas tego spotkania i w obecności tej osoby należy wypełnić formularz „Niebieska Karta – D”, stosownie do § 8 ust. 6 rozporządzenia. Dlatego też należy dążyć do tego, żeby osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie stawiała się na wystawione wezwanie. Niewzywanie tej osoby na kolejne spotkanie Zespołu lub grupy roboczej, w sytuacji kiedy nie stawiała się na pierwsze wezwanie, może spowodować u niej poczucie bezkarności, a tym samym przyzwolenie na dalsze stosowanie przemocy. Sprawca przemocy w rodzinie nie zostaje skonfrontowany z koniecznością wzięcia odpowiedzialności za swoje działania, których skutki powinny zostać mu przedstawione przez poszczególnych członków Zespołu lub grupy roboczej właśnie w trakcie spotkania oraz nie zostanie zobowiązany do podjęcia pracy w celu zaprzestania stosowania przemocy. Należy brać pod uwagę również to, że już samo wezwanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie jest swego rodzaju działaniem, które ma na celu zobligowanie jej do zaprzestania czynności przemocowych oraz współdziałania z właściwymi podmiotami w celu rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

28. Organizowano spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz z osobą, wobec której istniało, że stosuje przemoc w rodzinie, w tym samym miejscu, w małym odstępie czasowym, co narusza § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Organizacja spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w trybie niezgodnym z treścią § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, może skutkować brakiem poszanowania godności i swobody wypowiedzi oraz ograniczeniem bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

29. Nierzetelnie sporządzano protokoły z posiedzeń grup roboczych przez co są one lakoniczne, tj. zawierają jedynie szczątkowe informacje, które nie mogą stanowić odpowiedniego materiału dowodowego na podstawie, którego Zespół Interdyscyplinarny, ewentualnie organy ścigania lub sąd, mogłyby podejmować dalsze odpowiednie działania wobec rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co stanowi naruszenie § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Dokumentacja wytworzona w ramach procedury „Niebieskie Karty” powinna być sporządzana rzetelnie – z opisem podejmowanych decyzji i wnoszonych uwag przez poszczególnych uczestników posiedzenia oraz odzwierciedlać faktyczny przebieg posiedzenia. Lakoniczne sporządzanie dokumentacji przez grupy robocze może skutkować brakiem możliwości ustalenia faktycznego przebiegu wydarzeń w konkretnej rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” oraz zgromadzeniem niewiarygodnego materiału dowodowego, co może utrudnić dalsze postępowanie w celu rozwiązania problemu przemocy w tej rodzinie.

30. Żaden z protokołów ze spotkań grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nie jest podpisany przez wszystkie osoby uczestniczące w tym spotkaniu, a tym samym osoby te nie znają treści zapisanych w tych protokołach i nie mają wpływu na to co zostało, w nich zapisane.

Nie zapoznanie z treścią protokołu sporządzonego ze spotkania grupy roboczej wszystkich uczestników tego spotkania powoduje to, że osoby te, nie miały wpływu na to, co zostało zapisane w tym protokole, a tym samym nie mogły wnieść ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe może skutkować również tym, że osoba sporządzająca taki protokół może w sposób niewłaściwy – odbiegający do stanu faktycznego, opisać przebieg tego spotkania.

31. Nie organizowano żadnych kolejnych spotkań grupy roboczej – poza pierwszym, z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, co uniemożliwiło tym osobom spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy zajmującymi się ich sprawą, a tym samym niewłaściwie są realizowane czynności wynikające z § 16 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Nieorganizowanie kolejnych spotkań Zespołu z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie uniemożliwia im (poza pierwszym posiedzeniem Zespołu Interdyscyplinarnego) spotkania się ze

własnej sprawie ze wszystkimi członkami tego Zespołu. Niezapraszanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, na kolejne posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, pozbawia je wiedzy i możliwości wpływu na podejmowane przez członków Zespołu ustalenia. Ponadto członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego nie posiadają bieżących informacji na temat sytuacji i potrzeb tych osób – bezpośrednio od nich, a to z kolei może powodować u nich poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.

32. Nie organizowano żadnych kolejnych spotkań grupy roboczej – poza pierwszym, z osobą, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, co uniemożliwiło tej osobie spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy zajmującymi się jej sprawą, a tym samym niewłaściwie są realizowane czynności wynikające z § 17 ust. 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Nieorganizowanie kolejnych spotkań grupy roboczej z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie uniemożliwia im (poza pierwszym posiedzeniem grupy) spotkania się we własnej sprawie z wszystkimi członkami grupy roboczej i przedstawienia im np. swojej aktualnej sytuacji. Ponadto niewzywanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na kolejne spotkania grupy roboczej spowodować może poczucie jej bezkarności, a tym samym przyzwolenie na dalsze stosowanie przemocy. Osoba ta przez cały okres prowadzenia procedury nie jest konfrontowana z koniecznością wzięcia odpowiedzialności za swoje działania i skutki tych działań, jak również nie jest rozliczana z zobowiązań jakie podjęła podczas pierwszego spotkania z grupą roboczą.

33. W posiedzeniach grupy roboczej, podczas których odbywały się spotkania grupy z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, brały udział osoby (przedstawiciele Policji i OPS w Głubczycach), które nie zostały włączone do grupy roboczej utworzonej do pracy z daną rodziną.

Udział w posiedzeniach grupy roboczej osób nie wchodzących w skład grupy roboczej utworzonej do pracy z daną rodziną może stanowić dodatkowy czynnik stresogenny dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i spowodować wycofanie się tej osoby z dalszej współpracy z członkami Zespołu/grupy roboczej. Dlatego skład osobowy Zespołu/ grupy roboczej oraz przygotowanie do tego spotkania powinno mieć

bardzo indywidualny charakter oraz odbyć się w taki sposób, aby zminimalizować ewentualne negatywne skutki dla osoby doznającej przemocy w rodzinie.

34. Nie motywowano osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, co jest niezgodne z § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Niemotywowanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych utrudnia realizację działań, prowadzących do umocnienia i zwiększenia bezpieczeństwa w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

W konsekwencji może także skutkować ponownym wystąpieniem zjawiska przemocy w danej rodzinie.

35. Nie przeprowadzono rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków, co jest niezgodne z § 17 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Nieprzeprowadzanie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, pod kątem nadużywania alkoholu lub środków odurzających pozbawia te osoby wiedzy na temat możliwości podjęcia leczenia lub terapii, co w konsekwencji może skutkować dalszym nadużywaniem alkoholu lub środków odurzających.

36. Nie podjęto czynności w celu rozpoznania sytuacji w rodzinie oraz nie wypełniono formularza „Niebieska Karta – A” pomimo uzyskania podczas spotkania grupy roboczej informacji o podejrzeniu wystąpienia przemocy w rodzinie.

Niepodjęcie czynności w celu rozpoznania sytuacji w rodzinie oraz niewypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” pomimo uzyskania podczas spotkania grupy roboczej informacji o podejrzeniu wystąpienia przemocy w rodzinie jest niezgodne z art. 9d ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i może skutkować nie udzieleniem pomocy osobie doznającej przemocy w rodzinie. Stosownie do tego przepisu uruchomienie procedury „Niebieskie Karty” powinno nastąpić w każdej sytuacji, nawet podczas posiedzenia grupy roboczej, po uzyskaniu informacji, na podstawie której można przypuszczać, iż dana osoba może doświadczać przemocy w rodzinie. Niedopuszczalne jest zatem nie wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” po

uzyskaniu informacji o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie oraz nie podjęcie żadnych czynności w celu rozpoznania sytuacji w tej rodzinie.

37. Nie zawiadamiano sądu rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” wychowywane są małoletnie dzieci, co stanowi naruszenie art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Wprowadzenie każdorazowe zawiadamianie sądu rodzinnego, o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” są małoletnie dzieci nie jest obligatoryjne, niemniej niedopełnienie powyższej czynności, może skutkować brakiem poprawy sytuacji dziecka i nieudzieleniem mu odpowiedniej ochrony, tj. sąd nie przeprowadzi rozmowy wyjaśniającej i ostrzegawczej z rodzicami, nie pouczy rodziców w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej, rodzina nie zostanie poddana nadzorowi kuratora, nie zostanie ograniczona władza rodzicielska lub w przypadku poważnego jej nadużycia albo istnienia trwałych przeszkód w jej pełnieniu nie zostanie rodzicom zawieszona lub odebrana.
38. Nie zawiadomiono Policji lub prokuratora o powziętym podejrzeniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy, co jest niezgodne z art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi cyt.: *Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora*, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego miała obowiązek zawiadomienia Policji lub prokuratora o tym, że wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Niezrealizowanie tego obowiązku może skutkować tym, że organy powołane do ścigania tego typu przestępstw nie podejmą właściwych dla nich czynności, a to z kolei może prowadzić do poczucia bezkarności sprawców przemocy w rodzinie.
39. Nie występowano do dyrektorów placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci wychowujące się w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, o sporządzenie pisemnych opinii o dzieciach, dotyczących funkcjonowania dziecka w danej placówce, co stanowi naruszenie art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Nie występowanie przez grupę roboczą do Dyrektorów placówek oświatowych z wnioskiem o sporządzenie pisemnych opinii o dzieciach, może spowodować, że grupa robocza nie będzie posiadała bardzo ważnych i istotnych dla danej sprawy informacji, a tym samym podejmowane przez nią działania mogą być niepełne i nieadekwatne do sytuacji panującej w danej rodzinie. Ponadto brak

pisemnych opinii z placówek oświatowych może skutkować zebraniem niewystarczającego materiału, w związku z koniecznością powiadomienia Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich oraz ewentualnego zawiadomienia Policji lub prokuratora o możliwości popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.

40. Pisma wytworzone w ramach procedury „Niebieskie Karty” – kierowane do sądu lub Policji, podpisywał Kierownik OPS w Głubczycach lub pracownik tego ośrodka, co nie znajduje żadnego uzasadnienia w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, które to akty prawne regulują pracę Zespołu Interdyscyplinarnego.

Powyższe działanie jest nielegalne i budzi poważne wątpliwości, co do prawidłowości podejmowanych czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto powoduje błędne oznaczenie podmiotu uprawnionego do udzielania jak i pozyskiwania informacji w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, co w dalszej kolejności może doprowadzić, że dostęp do wytworzonej dokumentacji w ramach tej procedury mogą mieć osoby nieuprawnione.

41. Przesyłano do wiadomości Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Głubczycach na adres ogólny tego sądu, dokument o powołaniu grupy roboczej w danej rodzinie wraz z danymi osobowymi osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, co narusza art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchwalenia dyrektyw 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz.UE.L.2021 Nr 74 poz. 35)³.

Przesyłanie do wiadomości dokumentu o powołaniu grupy roboczej w danej rodzinie wraz z danymi osobowymi osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na adres ogólny sądu, lub osobo nie powołanym w skład grupy roboczej narusza art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 1 i 2 RODO, bowiem informacje te są udostępniane osobom nieuprawnionym, co

³ Nazwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „RODO”

w dalszej konsekwencji może doprowadzić do obniżenia zaufania tych osób do działań Zespołu/grupy roboczej, a przez to podważać skuteczność działań podejmowanych przez tą grupę w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto dostęp osób nieupoważnionych do przetwarzania danych rodziny objętych procedurą „Niebieskie Karaty” może także prowadzić do konsekwencji finansowych w postaci administracyjnych kar finansowych.

42. Zakończono procedurę „Niebieskie Karty” pomimo braku udokumentowania aktualnych informacji od pedagogów szkolnych (członków grupy roboczej) na temat funkcjonowania dzieci wychowujących się w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do § 15 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia. Powyższe działanie świadczy o nieprawidłowej realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny i grupę roboczą zadań nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Za niedopuszczalne uznać należy zakończenie procedury „Niebieskie Karty” bez aktualnych informacji od pedagoga szkolnego na temat funkcjonowania dziecka w placówce oświatowej, bowiem grupa robocza nie posiada bardzo ważnych i istotnych dla danej sprawy informacji, a tym samym podejmowane przez nią decyzje mogą być nieadekwatne do sytuacji panującej w danej rodzinie.

43. Nie powiadamiano podmiotów uczestniczących w pracach grupy roboczej o zakończeniu procedury, a jedynie członków grupy roboczej, którzy byli włączeni do pracy w tej grupie, co stanowi naruszenie § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Powiadamianie jedynie członków grupy roboczej, którzy byli włączeni do pracy w tej grupie stanowi naruszenie § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, bowiem wszystkie podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskie Karty” działają w oparciu o zasadę współpracy i dlatego też powinny zostać poinformowane o faktycznym powodzie, który był przesłanką do zakończenia procedury i niepodejmowania dalszych czynności w ramach wszczętej procedury.

Stwierdzone uchybienia:

1. Nie nanoszono daty wpływu na dokumentach wytworzonych przez pracownika socjalnego oraz funkcjonariusza Policji (członków grupy roboczej), z realizacji działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które zostały włączone do prowadzonych spraw w poszczególnych rodzinach.

Nie odnotowywanie na dokumentach dotyczących realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, daty włączenia ich do akt sprawy, skutkuje tym, że nie można ustalić faktycznej daty włączenia tej dokumentacji, do materiałów prowadzonej procedury, a tym samym nie można stwierdzić, czy są przekazywane na bieżąco, czy też z opóźnieniem, co może mieć istotny wpływ na podejmowane decyzje przez Zespół/grupę roboczą.

2. Zaproszenia na spotkanie grupy roboczej kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie zawierały podstawy prawnej zaproszenia, tj. § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” bądź zawierały niewłaściwą podstawę prawną zaproszenia, tj. art. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zaproszenie na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, które jest kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, powinno zawierać właściwe przepisy na podstawie, których zaprasza się osobę na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego. Osoba zapraszana ma prawo zapoznania się z przepisami, regulującymi tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, co może wzbudzić w niej poczucie bezpieczeństwa, że odpowiednie organy posiadają legitymację prawną do udzielania jej pomocy.
3. Wezwania na spotkanie grupy roboczej kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie zawierają niewłaściwą podstawę prawną wezwania, tj. art. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Stosownie do § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego kierowane jest wezwanie, które powinno zawierać właściwe przepisy na podstawie, których wzywa się tą osobę. Osoba wzywana ma prawo zapoznania się z przepisami regulującymi tryb działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie których realizowana jest wobec niej taka czynność.

Za powstałe nieprawidłowości wyszczególnione powyżej w części „stwierdzone nieprawidłowości” oraz uchybienia wyszczególnione powyżej w części „stwierdzone uchybienia” odpowiadają:

- 1) Rada Miejska w Głubczycach – za nieprawidłowości wymienione w punktach 1 i 2;

- 2) Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego – za nieprawidłowości wymienione w punktach 3, 4, 5, 11, 12, 41, 42 i 43 oraz za uchybienia;
- 3) członkowie grupy roboczej – za nieprawidłowości wymienione w punktach 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, a poprzez brak właściwego nadzoru nad pracą grup roboczych – pośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 4) funkcjonariusz Policji – za nieprawidłowości wymienione w punkcie 6, 7, 8, 9 oraz 10, a poprzez brak właściwego nadzoru nad tymi czynnościami – pośrednio przełożony funkcjonariusza Policji;
- 5) pracownik socjalny – za nieprawidłowości wymienione w punkcie 17, a poprzez brak właściwego nadzoru nad tymi czynnościami – pośrednio Kierownik OPS w Głubczycach;
- 6) Kierownik OPS w Głubczycach – za nieprawidłowość wymienioną w punkcie 40.

W związku z powyższym, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165)⁴

zalecam:

- 1) dostosowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie obowiązującym w dniu przyjmowania gminnego programu;**
- 2) przyjęcie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego stosownie do art. 9a ust. 6b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i jego dostosowanie do obowiązujących przepisów normujących zasady prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”;**
- 3) organizowanie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;**
- 4) rzetelne sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego z opisem realizowanych zadań wynikających z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;**

⁴ Nazwane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli”

- 5) podpisywanie protokołów z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego przez wszystkie osoby uczestniczące w tym posiedzeniu;
- 6) realizowanie działań dotyczących stwierdzonych nieprawidłowości w punktach 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 42, 43 oraz działań dotyczących stwierdzonych uchybień w punktach 2 i 3 zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty” w dniu podejmowania tych działań;
- 7) dopuszczanie do uczestnictwa w posiedzeniach grupy diagnostyczno-pomocowej, podczas których odbywają się spotkania z osobą dotkniętą przemocą domową oraz z osobą stosującą przemoc domową, jedynie osób włączonych do grupy diagnostyczno-pomocowej utworzonej do pracy z daną rodziną;
- 8) zawiadamianie sądu rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” wychowywane są małoletnie dzieci, stosownie do art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 9) zawiadamianie Policji lub prokuratora o powziętym podejrzeniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 10) występowanie do dyrektorów placówek oświatowych, do których uczęszczają dzieci wychowujące się w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Kraty”, o sporządzenie pisemnych opinii o dzieciach, dotyczących funkcjonowania dziecka w danej placówce, stosownie do art. 9b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 11) podpisywanie przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego pism wytworzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” – kierowanych do Sądu, Prokuratury lub Policji;
- 12) nie przesyłanie do wiadomości Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, na adres ogólny Sądu, dokumentów o powołaniu grupy diagnostyczno-pomocowej w danej rodzinie wraz z danymi osobowymi osoby dotkniętej przemocą domową oraz osoby stosującej przemoc domową, stosownie do art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchwalenia dyrektyw 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz.UE.L.2021 Nr 74 poz. 35);

13)nanoszenie daty wpływu na dokumentach wytworzonych przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej, z realizacji działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które zostały włączone do prowadzonych spraw w poszczególnych rodzinach;

14)bieżące zapoznawanie się i stosowanie przepisów normujących funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, tak aby podejmowane działania były zawsze zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do nadzoru i kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6 tej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 126-133 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁵.

Kontrolowanej jednostce zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli przysługuje prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do otrzymanych zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska

Zastępca Dyrektora

Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

⁵ (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).